

#FLORSQUEANIMEN

GLORIA PRATS
"Gavineta Caligària"

Em dic Milko Van der Frei, sóc professor de BELGA a l'EGEBÉ i també estic confinat. No, no és la meua presentació en una roda de teràpia psicològica per a confinats anònims.

Bé, en realitat sí que és una presentació i, potser, tingui a veure amb alguna teràpia i amb el confinament. L'única seguretat és que no es tracta d'una roda.

Encara estem aïllats en quarantena preventiva. Començo malament, em sembla que no m'explico. [...]

6a edició
Begur en Flor

HOMENATGE A MARÇAL CERVERA

Em dic Milko Van der Freij, sóc professor de BELGA a l'EGEBÉ i també estic confinat. No, no és la meva presentació en una roda de teràpia psicològica per a confinats anònims. Bé, en realitat sí que és una presentació i, potser, tingui a veure amb alguna teràpia i amb el confinament. L'única seguretat és que no es tracta d'una roda. Encara estem aïllats en quarantena preventiva. Començo malament, em sembla que no m'explico.

Tractaré de fer-ho, però serà per fases com diuen que s'han de fer els desconfinaments en la lògica de la desescalada. Aquests dies, la gent diem que diuen els polítics que els experts els informen que cal seguir tota una sèrie d'etapes per tornar a la normalitat. Bé, no exactament, es tracta de tornar a una nova normalitat, de la que mai hem vingut. Jo no m'explico, saps?, aleshores com hi podem tornar. Aquest retorn per recomençar, una mena de *da capo* post-víric, ens ha de portar a la casella de sortida del nostre peculiar joc de l'oca, al primer compàs que tal vegada encetarà la partitura amb un nou tempo. *Allegro ma non troppo*.

Torno a ser a la terrassa de l'apartament on m'estic. No és massa gran. Estreta i curta, s'ha guanyat a pols la denominació de balcó, per bé que li hem de reconèixer que tècnicament cal atorgar-li, amb aprovat justet, el diploma de terrassa. La podem pensar més aviat com un balcó generós *cum laude*. Fins i tot, quan aquesta eixida de quatre metres quadrats mal comptats, es posa pesada i té ganes de polèmica, hauria de callar i comprendre que, en aquesta vida, més val ser cap de sardina que cua de lluç.

Són les vuit del vespre, mica en mica amb més llum, d'un dia d'una primavera que vam estrenar algunes setmanes enrere. Sona la música, avui hi ha un canvi, per primer cop una cançó de Gertrudis. Recullo mirades de complicitat. Comencem a aplaudir. Sento com si tots els altres estiguessin pendents del meu cap embenat. Per ser sincer, l'ostentosa expressió *tots els altres* aplega un nombre de veïns que mai ha arribat a la dotzena. Això també té una història, quan sigui capaç d'ordenar-me l'explicaré.

Tot l'any passat vaig viure amb la Mònica, recordo perfectament que va començar el nostre amistançament per sant medir, al barri de Gràcia, després que vam recollir caramels, a grapats ella, i amb el paraigües obert i invertit jo. Per aquesta diada, encara que no plogui, els experts en portem un de ben gran i consistent, d'aquells de tota la vida com els que l'àvia comprava a can Pius Robert Laporta. Al matí, aprofitant que era mig festiu, vaig mudar-me al pis del carrer Aulèstia i Pijoan –per a nosaltres Aipé– que ella tenia llogat, mentre la Mònica treballava per un diari d'aquests de distribució gratuïta. Fins aleshores el meu niu havia estat a cals pares, a Sarrià. Llavors no sabia si algú amb sentit de la responsabilitat social podia acostumar-se a viure lluny de les patates braves del bar Tomàs que sempre havia tingut allà mateix, a la cantonada.

Realment, que pogués considerar-se com mig festiu no m'afectava massa, jo estava desocupat i acabava d'abandonar un màster de Gestió Cultural que no em satisfieia. Havia anat encadenant desercions fins a tres de seguides en diferents màsters. Un cop feta la carrera –amb l'any d'Erasmus inclòs– vaig regalar-me un any sabàtic per voltar les *europes*, de Faro a Sant Petersburg.

Volia seguir retardant l'entrada al món laboral. Havia, doncs, de fer un màster. Primer, em vaig encaterinar amb fer-ne un d'especialització en Teoria Regional i Anàlisi Espacial, col·loquialment

TRAE, que va resultar un frau. Preferia, mil vegades, les patates del Tomàs i dir-li *TRAE-me la cuenta que pasará a pagar mi madre*. Després, vaig veure clar que el meu futur podria orientar-se cap a l'economia sostenible cursant un programa d'extensió universitària que duia per nom Gestió de l'Escassetat i Economia Global, un nom que evocava les piscines del Parc de la Devesa gironina del GEiEG. Eren poques hores presencials, però vaig preferir passar-ne la majoria a les piscines de veritat.

Per a la meua tranquil·litat -pagar matrícules universitàries tranquil·litza com a garantia de no haver de buscar feina- vaig enllaçar el darrer abandonament amb un màster molt atractiu sobre Relacions Ambientals Internacionals a la Mediterrània, un RAIM amargant que no va resultar ni garnatxa ni picapoll. Sense aprofitar ni una gota d'aquell most, vaig espetegar a la Gestió Cultural que, com he dit, vaig deixar córrer per instal·lar-me a fer el gos, de dia al sofà de la Mònica, de nit al seu llit.

He dit que va ser tot l'any, però en realitat van ser nou mesos llargs a l'Aipé. No, no se'm van fer llargs. Vull dir que van ser nou mesos i escaig, quasi deu. Qualsevol sap, i si no pot mirar-ho al calendari, que sant medir és a l'inici de març. Jo sé perfectament que l'endemà de nadal la Mònica em va fotre fora, escales avall. Segurament, per a ella si van ser nou llargs mesos, vull dir que se li van fer llargs.

M'ho havia d'haver imaginat, durant tot el cicle d'advent que no bufava cullera, vaig passar-me el neguit a cop de xocolatina de calendari com a succedani, obrint cada dia una cel·la. Per acabar-ho d'adobar, la darrera setmana em va fer fora tres vegades quan volia compartir-li, com es fa ara amb els *drive*, la dutxa. Tantes hores passades, nosaltres dos, sota el raig. Expulsat de sota la carxofa, no vaig ser capaç d'entonar cap estrofa. La banda musical de la nostra història d'amor havia estat el disc *Hi torno*, de la valenca Maria Jacobs.

Mentre sona, ara mateix, *Bon dia Vida*. La veïna del davant, aclaparadora i tumultuosa selectora de música per acompanyar els aplaudiments que tots fem als metges i altre personal sanitari, marca l'inici de la sessió. Els agraïm que ens estiguin salvant la pell, hora a hora, amb aquesta crisi de la pandèmia global del coronavirus. Galdós nom per a les ànimes republicanes a les que colpeja.

Nou mesos i vint-i-tres dies de convivència, el temps que va de recollir caramels amb ella a dinar els darrers canelons amb la Mònica, van acabar-se a l'estavellar la barca de l'amor contra la vida quotidiana. Mai s'hauria de dir això, segons el poeta revolucionari rus Vladímir Maiakovski que es va llevar la vida d'un tret a Moscou l'abril de l'any 1930.

El dinar fred de nadal va ser tota una declaració d'intencions. Una safata de *sushi*, d'aquelles del *Caprabo*, amb –això sí- la seva salsa de soja, tot curosament embolicat en plàstics tous i embalat en plàstics rígids. Un menjar d'una plasticitat infinita regat amb aigua de Vilajuïga envasada en la nova ampolla de vidre. Uns luxes que havia procurat ella que, si per mi fos, el més fred hagués estat no a l'aigüera, com se sol dir, sinó al congelador buit. Amb aital dinar, ja em veia venir la pedregada, l'endemà els canelons me'ls hauria de pintar a l'oli. No falla, si per nadal no hi ha rostít, per sant esteve no menges canelons.

Estava errat. Van aparèixer els canelons en una safata d'alumini del mateix supermercat que produïa el *sushi* a l'engròs, massivament. Microones i llestos. Una deliciosa menja inclassificable sepultada en un mar de beixamel amb uns fils que volien ser de formatge com pestanyes blanques caigudes sobre unes taques esparses de rovell, com ulls de ciclop, un per caneló. La pasta, estovada per l'àcid ascòrbic com a antioxidant de capçalera, en el seu punt de confusió amb la salsa lletosa. La massa càrnica de l'interior, amb una textura com de foie gras per escampar en un llonguet, tenia un formidable gust com de serradures amb pebre i sal. El dinar em va caure a l'estómac, a plom, com un cop de puny per dins, el primer.

Aquells dissortats canelons no van merèixer ni l'acompanyament d'un bon cafè d'aquells de càpsules que tant m'agraden. El piano de l'anunci de la seva marca més venuda estava per caure'm al damunt i esclafar les poques esperances que tenia d'evitar que aquella beixamel engolís definitivament i per sempre les quadernes que encara podien surar.

L'àpat també havia resultat, com el del dia abans, decebedor. Migrada conversa, mirades al plat, i canelons refredats en un tres i no res. Ja se sap, s'escalfa al microones i es dissipa l'escalfor en el camí de portar els plats a taula. Amb la darrera forquillada, la Mònica va sentenciar el temut *Ara te'n vas de casa i, quan dic ara, vull dir ara mateix, ipso facto*. Vaig rebre la sobtada destitució de l'usdefruit de taula i llit com un cop de puny per fora, al plexe solar, el segon.

Mentre cadascú va portar la seva vida pel seu compte, el nuviatge va ser esplèndid. Una harmònica relació en diria ella, reconeixent-se dintre l'adjectiu. La meva aparició com a hoste fix a l'Aipé va anar erosionant allò que creiem que teníem entre els dos, la convivència amb les petites minúcies i els gran retrets ens van proposar assaltar la intimitat de l'altre i, al caure en aquest parany, vam començar un lent però imparabile descens cap a l'avèrn. Se'ns havia escolat el present entre les mans i ens deixava sense forces per construir un futur plegats. Em feia fora, amb urgències, de l'Aipé, era casa seva. Molt apropiat per a sant esteve, ella i jo separats, a la casa que correspongués.

Com he dit, comencem pel començament. El meu nom és Milko Van der Frei. El meu amic Sànchez sempre em parla de l'estímul que li suposa haver d'exhibir talent per sortir de l'anonimat, en el meu cas és just a l'inrevés no puc evitar que el cognom em posi a l'aparador i estigui tothora exposat a la descoberta generalitzada de la meva manca d'enteniment. És un cognom de Flandes, nació sota domini belga –els belgues, sempre els belgues- però tota la meva família és ben catalana.

Conten per casa que, amb l'arribada a Castella dels banquers germànics dels Habsburg que van acabar per arruïnar la casa reial, algunes poblacions -especialment Almagro- van omplir-se de famílies com els Fugger, Welser, o Schedler que es transformaren, per aquest afany d'apropiació que tenen algunes cultures, en els castissos Fúcar, Belzar o Guelches.

Almagro va heretar les puntes de coixí de la tradició flamenca de les *dentellières* i, a canvi, els forasters van aprendre la tradicional fórmula àrab de conservar les albergínies. Un equilibrat *quid pro quo* que als Van der Frei no ens va afectar, nosaltres sempre hem estat aliens a tota vinagreta i vam descobrir les puntaires a Catalunya.

Ningú no ens traduí el cognom, el nostre ha romàs invariable, probablement perquè els pioners van traslladar-se, a la segona generació, al País Basc per recalar, finalment, a Catalunya. Frei es pot traduir com lliure o gratis, és per això que la mare sempre diu que faig honor a l'estirp, Per a ella sóc el Milko *Va de Gratis*, d'acord al meu costum inveterat de fondre'm a l'hora d'afluixar la mosca.

El que no té solta ni volta és que un català es digui Milko, un nom d'origen incertament eslau i que, avui en dia, s'associa a la llet, potser per això no m'agrada la beixamel. El costum familiar es veu que és posar Milko, com qui llença un got de llet dins d'una rajola de xocolata, al primer fill baró des de fa, almenys, vuit generacions.

Vaig agafar la bossa amb les meves pertinences –que no havia de perdre de vista en cap moment- i sense passar per Sarrià, vaig enfilat cap a l'Estació del Nord. Abans d'agafar l'autobús, vaig controlar en un caixer automàtic l'estat de les meves finances. Els pares no només m'havien fet l'ingrés mensual habitual sinó que, com a mimat de la mare, havien tingut el detall de recordar-se'n de les estrenes, paga doble, com cada juliol i desembre. La SARFA, metonímia de la companyia de transports de passatgers, no es va fer esperar i a l'hora en punt el xofer tancava les portes, directes cap a Sant Feliu de Guíxols. Tota la vida, a casa n'havíem dit el cotxe de línia i no precisament perquè ni abans ni ara ningú no s'hagi connectat a cap xarxa.

Vaig envair l'apartament dels estuejos familiars, buit des de feia anys, propietat dels pares i em vaig instal·lar. Tenia dret a un recés, havia de reflexionar i decidir que volia fer amb la meua vida. La meua autoestima estava per terra i em reconeixia els mèrits suficients per tenir un futur brillant, a l'alçada del que per dret em corresponia a l'escalafó social.

Quasi dos mil *eurets* al compte corrent no són gran cosa. De moment, vida d'ermità i, si més no, esperar l'òbol domèstic de les sis-centes cuques que caurien a finals de gener. Des d'aleshores, he redescobert la ciutat ganxona. Pau, a l'hivern carrers solitaris més enllà de les vuit del vespre. Tothom coneix tothom, viuen i deixen viure. Estan força tocats per la tramuntana i encara s'ho fan més. Un oasi ventós.

Sant Feliu enganxa. Per a un mandrós com jo, estan disponibles múltiples opcions de menjar preparat, semi-enllestit, mig elaborat, o precuinat. Una esplèndida constel·lació d'escalfar, descongelar o acabar de coure arrossos, pasta, pizzes, pollastres, croquetes, i moltes altres coses, fins i tot els canalons d'infaust record. Si fa o no fa, com a tot arreu, l'únic és que ara no em podria repenjar en ningú que m'assortís. Per al beure ja sóc més sibarita, em faig portar per un celler de prop de casa els vins, per caixes, a domicili.

Una visita al mercat, de tant en quant, per estirar les cames i comprar alguna cosa de peix o marisc, sempre ve de gust. No es pot desapropitar l'oportunitat, anant de cara al temps dels urijos, de cruspir-se'n mitja dotzeneta de tant en tant. També, he de reconèixer-ho, m'he fet un habitual de la bacallanera. La dona se'm va posar a la butxaca des del primer dia que a l'anar-me'n em va llançar un *Adéu, prenda* que em va fer venir la sang a les galtes. Com m'està agradant això que em diguin *prenda*. Crec que selecciono els llocs on compro només en funció de si em diuen *prenda* o no.

Amb una mica de retard, el veí del costat ha sortit també a picar de mans. És un home gran, d'uns noranta anys, viu sol, es mou lentament, mirada llunyana i mans de pelotari. Hom diria que s'identifica amb una tortuga. No té perfil de llop de mar, ans al contrari sembla ben bé un pastor de mitja muntanya, acostumat a gaudir del silenci i parlar amb ell mateix mentre contempla les ovelles. Em pregunto com haurà anat a raure aquí, com s'haurà naturalitzat guixolenc.

Per la diada de reis, els tres homes savis em van proporcionar un regal. No tinc accés a internet ni telefonia fixa en aquest apartament, així que només feia servir l'ordinador portàtil i la tauleta en local. Les dades del mòbil, des de que me'l pago jo, només les uso quan és estrictament necessari. Es podria dir que, per reflexionar adequadament, havia d'aconseguir una connexió barata i eficaç.

El dia sis de gener, mentre actualitzava l'arxiu del meu *currículum vitae*, perquè en algun moment hauria de buscar feina, vaig observar que, entre les escasses WI-FI disponibles, el meu *Toshiba* indicava *iPhone* de Eli com a la més potent de les accessibles. Devia ser una veïna, vaig conjecturar que estaria en la trentena i vaig intentar fer saltar el cademat assajant contrasenyes a partir de combinar Eli, Elisabet, Elisabeth i Elisenda amb els números de possibles anys de naixement 81, 82, 83, 84, 85, 86 i 87. Total vint-i-vuit combinacions. La bona era *Elisenda82*. A partir d'aquell dia, aniria surfeiant la xarxa de gratis, acostumat al llinatge.

Gertrudis com a grup musical m'agrada molt més que els *Gabinete Caligari* que posava la DJ casolana fins el dia de l'accident. El grup madrileny no m'havia mai ni fred ni calor. La nostra melòmana particular havia anat alternant temes com *Cuatro rosas*, *Camino Soria*, *Al calor del amor en un bar* i altres que per a mi no eren desxifrables.

Fa un parell de dies, vaig treure el nas pel final de la balconada i vaig observar que al teulat de la casa del costat que queda per sota del meu quart pis havia niat una gavina, a redós d'una xemeneia domèstica que hi sobreix. Un parell de pollets, recent nascuts, quedaven arrecerats en un amagatall que vigilava, amatent, el gallinot. De tant en tant, ens obsequiava amb un vols esplèndids portant a terme una exhibició aèria més espectacular que els vols acrobàtics de la *patrulla Àguila* amb els seus sòrdids avions militars.

L'Eli, ignorant la seva col·laboració, va contribuir desinteressadament a que entrés en una pàgina web que publicitava una oferta de treball de l'Escola de Gerència Empresarial del Baix Empordà. M'hi vaig *loguejar*, vaig omplir un formulari adjuntant el CV i, finalment, vaig pitjar la tecla de *submit* amb el ratolí.

El primer dia de febrer m'hi estrenava com a professor de la matèria Bases per a les Estratègies Logístiques de Garantia Algorítmica. Qui m'ho anava a dir? Passava de devorador impenitent de patates braves de Cal Tomàs a prestigiós docent d'una disciplina ignota. Com es podien pensar que jo sabia formular un programa mínimament coherent d'una bogeria com aquella, diguem-ne, assignatura? Quin detall de la meva trajectòria de dropo havia decantat la balança al meu favor? Vaig decidir que seria, com sempre, la meva nissaga belga.

L'espectacularitat de la seva envergadura amb les ales desplegadas se'ns ofería com un albatros magnífic regnant entre els filats de les escomeses elèctriques que, com si foren uns flàccids estenedors, creuen sense ordre ni concert les façanes donant la sensació que el nostre carrer és can penja i despenja. La blancor intensa i polida de l'ocell amb la taca groga ataronjada del bec hi estava concentrant les mirades dels palmers. Els ulls seguint les evolucions de la gran gavina blanca, tendra gavineta mare, acompanyats del moviment dels colls resultaven una paròdia dels espectadors d'un partit de tennis. L'eixordadora cançó dels *Gabinete Caligari* al competir amb els seus inquietants gralls sobreexcità l'au. Hipnotitzat com estava, igual que la resta, no vaig veure com després d'un gir forçat la *Larus argentatus* sortia per darrera travessant la meva terrasseta fins atropellar-me. Una potent becada em va tombar, quasi dos quilos de bèstia a tota velocitat s'acabaven d'estampar contra el meu front. Una enorme estrella groga és el darrer record que en tinc. Els testimonis diuen que va tornar amb els seus nadons fent una rialleta sarcàstica com de satisfacció.

No sé com hi vaig arribar, però la metgessa de l'ambulatori em va guarir amb diligència fent-se creditora també per dels nostres aplaudiments. Era ja negra nit quan em van traslladar a casa en una ambulància i em van pujar al pis en una cadira-llitera. Una vegada els camillers van fer-se fonedissos, una veïna em va ajudar acomodant-me al sofà, preparant-me un soparet deliciós amb el que va trobar a la nevera, i va encendre la llar de foc aprofitant un parell de cruanyes de la nit anterior. Al marxar, em preguntava si seria l'Eli.

Avui he sortit a la balconada quasi recuperat, veig com els veïns em mostren indubtablement la seva companyonia, i contemplo com la DJ cantusseja allò de *Bon dia cel, bon dia ocells, Bon dia rínxols dels teus cabells, Bon dia pluja, Bon dia a cada raig que el sol dibuixa*. Fins i tot la gavineta, agraïda del canvi de ritme, vola suaument sense emetre aquells grunys paorosos com solia, diria, a més, que em mira, a cada passada, amb penediment. Penso que, a l'acabar l'homenatge d'avui als sanitaris, seguiré el consell de la doctora Navarro. Per superar les angúnies escriuré algun relat sobre el confinament i l'atac de la gavina, com a teràpia psicològica.

Ahir l'empresa em va fer arribar un escrit de la fundació titular de l'EGEBÉ. Han hagut de fer un expedient de regulació temporal d'ocupació, un ERTO abreujadament. Tot plegat significa que estaré una temporada cobrant només un trenta per cent del sou, sense anar a l'escola de negocis, preparant materials a casa per a les meves dissertacions, casos pràctics i jocs de simulació, i recuperant l'alè.

Per sort, el pare i la mare pensen que encara m'estic a l'Aipé amb la Mònica, sense ofici ni benefici, i van desembutxacant cada mesada la seva lleial contribució al meu benestar. Com ha de ser.

Gloria Prats,

SFG, 2 de maig de 2020